



Olsztyn, 21 czerwca 2023 r.

Szanowny Pan
Rafał Zapadka
Zastępca Dyrektora
Olsztyńskiego Centrum Pomocy Dziecku
ul. Wincentego Pstrowskiego 5A
10-049 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.478.2023 z dnia 19 maja 2023 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, w składzie:

1. Izabela Chowańska - główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Lilla Kondrusik - główny specjalista,
3. Monika Martwich – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę doraźną w trybie uproszczonym w Pogotowiu Opiekuńczym w Olsztynie. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 24 maja 2023 r. i zakończono w dniu 25 maja 2023 r. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto zapewnienie opieki dzieciom umieszczonym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych ze szczególnym uwzględnieniem procedur i standardów, o których mowa w § 5, § 10 ust. 1 i 2, § 11 ust. 1 i 2, § 12 i § 18 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. 2011 Nr 292, poz. 1720), w świetle przepisów:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022, poz. 447 ze zm.) - zwanej dalej ustawą wrispz lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, zwanego dalej rozporządzeniem.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/Jednostka/ kontrolowana Jednostka - co oznacza: Pogotowie Opiekuńcze w Olsztynie;
2. Centrum – co oznacza: Olsztyńskie Centrum Pomocy Dziecku w Olsztynie, zapewniające wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną placówek opiekuńczo-wychowawczych mających siedzibę w Olsztynie przy ul. Pstrowskiego 5A ;
3. Zastępca Dyrektora/ Wicedyrektor - co oznacza: Zastępcę Dyrektora Olsztyńskiego Centrum Pomocy Dziecku, pana Rafała Zapadkę;
4. Regulamin - co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Pogotowia Opiekuńczego w Olsztynie*;
5. pracownicy pedagogiczni, kadra pedagogiczna - co oznacza: wychowawców oraz specjalistów zatrudnionych w Placówce do pracy z dziećmi i rodziną, o których mowa w art. 98 ustawy wrispz;

6. Wykaz I – co oznacza: Wykaz kadry realizującej zadania na rzecz dzieci umieszczonych w Placówce, sporządzony przez Jednostkę;
7. Wykaz II – co oznacza: Wykaz wychowanków przebywających w Pogotowiu Opiekuńczym sporządzony przez Jednostkę;
8. Ewidencja – co oznacza: ewidencję wychowanków, o której mowa w § 17 ust. 5 rozporządzenia, prowadzoną w Placówce;
9. Procedury – co oznacza *Procedury postępowania w sytuacjach trudnych i niecodziennych*, funkcjonujące w Placówce;
10. Organizator - Organizator – co oznacza: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie, wyznaczone przez Prezydenta Miasta Olsztyna na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 76 ust. 1 i art. 241 ust. 2 ustawy w.r.p.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Jednostkę.

Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pana Sebastiana Zapadki – Zastępcy Dyrektora Olsztyńskiego Centrum Pomocy Dziecku. Ustaleń dokonano w oparciu o: analizę dokumentacji, wyjaśnienia i informacje przekazane przez Wicedyrektora, a także rozmowy przeprowadzone z dziećmi przebywającymi w dacie kontroli w Placówce.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki.

Kontrolowana Jednostka jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu interwencyjnego, prowadzoną przez Miasto Olsztyn, przeznaczoną dla 14 wychowanków. Działalność Pogotowia Opiekuńczego w Olsztynie w okresie objętym kontrolą określał *Regulamin Organizacyjny Pogotowia Opiekuńczego w Olsztynie*, wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2014 Dyrektora Olsztyńskiego Centrum Pomocy Dziecku z dnia 28 lutego 2014 roku **/akta kontroli str. 1-7/**. Podczas analizy Regulaminu stwierdzono, że zostały w nim określone zadania Dyrektora, Wicedyrektora, wychowawców a także pracownika socjalnego. Kontrolujący nie wnieśli uwag do zapisów Regulaminu.

W kontrolowanej Jednostce kwestie czasu pracy wychowawców oraz stosowania ruchomego czasu pracy określał *Regulamin Pracy dla Pracowników Olsztyńskiego Centrum Pomocy Dziecku w Olsztynie*, wprowadzony Zarządzeniem nr 3/2014 z dnia 10 marca 2013 r. **/akta kontroli str. 8-12/**.

Kontrolującym przedstawiono także funkcjonujące w Placówce *Procedury działania wychowawcy kierującego procesem wychowawczym dziecka umieszczonego w Pogotowiu Opiekuńczym w Olsztynie* **/akta kontroli str. 13/** oraz wprowadzone Zarządzeniem nr 1/2015 z dnia 12.01.2015 r *Procedury postępowania w sytuacjach trudnych i niecodziennych*, takich jak:

- zwalnianie wychowanka poza Placówkę,
- odwiedziny wychowanka,
- urlopowanie wychowanka z Placówki,
- uciezki z Placówki,
- spożywanie alkoholu lub przebywanie pod jego wpływem na terenie Placówki,
- agresja fizyczna

- spożywanie substancji chemicznych wywołujących stan odurzenia,
- kradzieże,
- samookaleczenia, próby samobójcze, przejawy samoagresji,
- zakłócanie porządku na terenie Placówki,
- nie realizowanie obowiązku szkolnego/**akta kontroli str. 14-21/**.

Kontrolujący zwrócili uwagę iż w części IV *Procedur postępowania w sytuacjach trudnych i niecodziennych*, dotyczących ucieczek z Placówki **/akta kontroli str. 17/**, wśród wymienionych instytucji i osób powiadamianych o samowolnym oddaleniu wychowanka brakuje asystenta rodziny. Zgodnie z zapisami § 5 pkt 2 Rozporządzenia, jeśli z rodziną dziecka, które samowolnie opuściło placówkę opiekuńczo-wychowawczą współpracuje asystent rodziny, należy go również powiadomić. Powyższe omówiono z Wicedyrektorem, który zobowiązał się do uzupełnienia zapisów Procedury.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami.

Zgodnie z Wykazem I przedłożonym kontrolującym, stanowiącym **akta kontroli str. 22-25**, w okresie podlegającym kontroli, Jednostką kierował zatrudniony w wymiarze 1 etatu Wicedyrektor. Na stanowiskach pracowników realizujących zadania na rzecz dzieci umieszczonych w Placówce, wg stanu na dzień kontroli, zatrudnionych było łącznie trzynaście osób, w tym:

- wicedyrektor – w wymiarze 1 etatu,
- pedagog – w wymiarze 1 etatu,
- pracownik socjalny – w wymiarze 1 etatu,
- psycholog – w wymiarze ¾ etatu,
- pielęgniarka – w wymiarze ½ etatu,
- starsi wychowawcy – 4 osoby, łącznie w wymiarze 3 i 1/3 etatu,
- młodszy wychowawcy – 2 osoby, łącznie w wymiarze 2 etatów,
- wychowawcy – 2 osoby, łącznie w wymiarze 2 etatów.

W związku z tym, iż podczas przeprowadzania kontroli problemowej w Pogotowiu Opiekuńczym w dniach 29-31 stycznia 2020 roku, której zakres przedmiotowy obejmował zgodność zatrudnienia pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej z wymaganymi kwalifikacjami, sprawdzono kwalifikacje większości kadry (szczegółowe ustalenia w tym zakresie zawarto w wystąpieniu pokontrolnym PS-VI.431.1.3.2020 z dnia 13 lutego 2020 roku) w toku tejże kontroli zweryfikowano dokumentację kadrową 4 pracowników zatrudnionych od lutego 2020 roku, tj.:

- pedagoga,
- 2 wychowawców,
- młodszego wychowawcy.

Stwierdzono, że ww. pracownicy spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w art. 98 ust. 1 ustawy, tj. posiadali odpowiednie wykształcenie. Posiadali także, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy, aktualne zaświadczenie lekarskie potwierdzające, że są zdolni do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, potwierdzenie spełniania warunku wymienionego w art. 98 ust. 3 pkt 3a, iż nie figurują w bazie danych *Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym*. W wyniku analizy akt osobowych tychże pracowników weryfikowano także potwierdzenie spełniania warunków określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy tj., że:

- nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest i nie była im zawieszona,

- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, oraz

U jednego z wyżej wymienionych pracowników brakowało oświadczeń potwierdzających spełnianie warunków określonych w art. 98 ust 3 pkt 1-3 ustawy – w dniu kontroli zostały wszystkie oświadczenia uzupełnione, w związku z tym odstąpiono od wydania zalecenia pokontrolnego.

Z-ca Dyrektora oświadczył, że nie posiada wiedzy aby w okresie podlegającym kontroli wobec któregoś z pracowników kontrolowanej Jednostki wszczęto postępowanie karne o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego **/akta kontroli str. 26/**.

3. Ustalenia dotyczące spełniania przez Placówkę wybranych standardów opieki.

a) Ewidencja umieszczeń wychowanków a liczba miejsc, którymi dysponuje Placówka.

Ustalono, że w dniu rozpoczęcia kontroli w Placówce było umieszczonych 13 wychowanków. Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych nieobecnych było 3 wychowanków, z których:

- 1 przebywał w młodzieżowym ośrodku wychowawczym,
- 1 przebywał na ucieczce,
- 1 przebywał na urlopowaniu u rodziny.

Wykaz wychowanków przebywających w Placówce stanowi **akta kontroli str. 27-28**. Ustalono, że w dacie kontroli w Placówce przebywało siedmioro dzieci poniżej 10 roku życia. Poproszony o wyjaśnienie Wicedyrektor kontrolowanej Jednostki wskazał, iż *...małoletni zostali przyjęci do placówki na mocy postanowień Sądu Rejonowego w Olsztynie – III Wydział Rodzinny i Nieletnich oraz na podstawie skierowań wydanych przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie z uwagi na brak wolnych miejsc w rodzinach zastępczych na terenie własnym oraz sąsiednich powiatach. W związku z powyższym małoletni zostali umieszczeni w Pogotowiu Opiekuńczym do czasu znalezienia miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej wskazanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie. Ponadto, Wicedyrektor poinformował, iż...w czasie przebywania w placówce dzieci poniżej 10-tego roku życia podejmowana jest współpraca z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej poprzez stały kontakt telefoniczny z kierownikiem i pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (...)* **/akta kontroli str. 29-30/**. Wicedyrektor poinformował również, iż wszystkie dzieci przebywające w Placówce są umieszczane na podstawie postanowień sądu w trybie zabezpieczenia do czasu zakończenia postępowania.

Zgodnie z zapisami art. 103 ust. 6 ustawy o wripisz, pobyt dziecka w placówce interwencyjnej, jaką jest kontrolowana Jednostka, nie może trwać dłużej niż 3 miesiące. Na podstawie analizy dokumentacji ustalono, że pobyt wychowanków w Placówce trwał od:

- maja br. – 5 dni – dwoje dzieci,
- kwietnia br. 1 miesiąc - jedno dziecko poniżej 10 roku życia,
- marca br.- 2 miesiące – jedno dziecko,
- stycznia br. – 4 miesiące - sześcioro dzieci poniżej 10 roku życia,
- grudnia 2022 r. 6 miesięcy – jedno dziecko,
- września 2022 r. – 8 miesięcy – dwoje dzieci.

Zapytany o realizację zapisu art. 103 ustawy w.rp, Wicedyrektor wskazał, iż (...) w *Pogotowiu Opiekuńczym przebywają małoletni powyżej trzech miesięcy co jest wynikiem przedłużających się postępowań w Sądzie Rejonowym. Każdorazowo po upływie trzymiesięcznego okresu pobytu wychowanka odbywa się Zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, a protokół z zespołu przesyłany jest do Sądu /akta kontroli str. 31-35/.*

b) Warunki lokalowe w Placówce

Ustalono, że kontrolowana Jednostka mieści się w parterowym budynku w Olsztynie przy ulicy Pstrowskiego 5a i umiejscowiona jest na jednej nieruchomości gruntowej z Domem dla Dzieci „W Parku”, na co uzyskano zgodę Wojewody Warmińsko-Mazurskiego decyzją z dnia 29 października 2021 roku znak: PS-VI.9423.1.11.2021.SM.

W toku czynności kontrolnych dokonano oględzin obiektu, w którym znajduje się Placówka. Wicedyrektor w pisemnym oświadczeniu stanowiącym **akta kontroli str. 36-37** poinformował, że *...w Pogotowiu Opiekuńczym nie wprowadzono monitoringu, o którym mowa w art. 121b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*

Do pomieszczeń Placówki zalicza się:

- gabinet pedagoga,
- gabinet psychologa,
- gabinet pielęgniarki,
- korytarz z miejscami szafkami na obuwie i wieszakami na ubrania wierzchnie,
- 7 dwuosobowych pokoi mieszkalnych, wyposażonych w osobne łóżka dla każdego dziecka (także tego, które na co dzień przebywa np. w mow czy mos), komody, szafki czy szafy, każdy z pokoi o powierzchni zapewniającej swobodne korzystanie z wyposażenia,
- 2 łazienki z umywalką, prysznicem i toaletą, umożliwiające korzystanie w sposób zgodny z zasadami higieny i zapewniający intymność,
- pomieszczenie z 2 pralkami, toaletą i umywalką,
- salon/świetlicę stanowiącą miejsce wspólnych spotkań i wypoczynku,
- aneks kuchenny z wyposażony w sposób umożliwiający przygotowywanie i wspólne spożywanie posiłków oraz zapewniający odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności, stanowiący także miejsce do odrabiania lekcji i nauki młodszych dzieci czy potrzebujących wsparcia wychowanków (lodówka była zaopatrzona w podstawowe produkty spożywcze),
- pokój wychowawców z apteczką, w którym znajduje się apteczka.

Podczas oględzin, uwagę kontrolujących zwróciły przezroczyste szyby w drzwiach 2 pokoi dziewcząt, w jednych z tychże drzwi była dziura. Szyby te znajdowały się na wysokości wzroku, co mogło naruszać poczucie intymności mieszkających w tych pokojach dziewcząt. Zapytany o powyższe Wicedyrektor poinformował, że (...) *szyby w drzwiach zostały zamontowane przez konserwatora Pogotowia Opiekuńczego w miejsce potłuczonych szyb „mlecznych” przez mieszkanki pokoi po impulsywnym zamknięciu drzwi. Dziura powstała również na skutek wyładowania negatywnych emocji mieszkanki pokoju. W dniu 25.05.2023 w/w sytuacji zostały naprawione przez Pana konserwatora – szyby zostały zaklejone okleiną meblową, a dziura załatana /akta kontroli str. 38-39/, co potwierdzili kontrolujący.*

Uwagę kontrolujących zwrócił także fakt, iż w oknach w pokojach dzieci brakowało klamek. Górne części okna były we wszystkich pokojach puchyłane ze względu na wietrzenie pokoi, jednakże brak klamek w dolnych częściach okien, nie pozwalał na ich otwarcie. Zapytany o powyższe Wicedyrektor w pisemnym oświadczeniu, stanowiącym akta kontroli **str.**

40-41 podał, iż (...) w oknach nie ma klamek ze względu na bezpieczeństwo podopiecznych Pogotowia Opiekuńczego, które jest placówką o charakterze interwencyjnym. Placówka znajduje się na niskim parterze co w przeszłości pozwalało na uciezki wychowanków oknem w nocy lub w dzień. Zdarzały się również próby dostarczenia środków psychoaktywnych lub alkoholu przez okno w pokoju lub łazience. Uniemożliwia to również wpuszczanie osób postronnych do placówki bez wiedzy wychowawców. Nadmienię, że młodzież trafiająca do placówki w drodze interwencji często przejawia symptomy zdemoralizowania i buntu młodzieńczego. Klamki do okien znajdują się w pokoju wychowawców. Wietrzenie pokoi odbywa się zawsze po pobudce, jak i przed ciszą nocną. Wychowawca także wietrzy pokoje na każdą uzasadnioną prośbę wychowanków.

Na podstawie oględzin pomieszczeń Jednostki ustalono, że wszystkie dzieci umieszczone w Placówce, również to, które przebywa w MOW, posiadały swoje łóżka oraz miejsce do przechowywania rzeczy osobistych.

Stwierdzono, że Placówka spełniała standardy, o których mowa w § 18 ust.3 rozporządzenia.

c) Organizacja całodobowej opieki nad wychowankami.

Zgodnie z zapisami § 11 ust 1 rozporządzenia, liczbę osób pracujących z dziećmi (między innymi w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego), sprawujących opiekę w godzinach nocnych, ustala się na poziomie gwarantującym bezpieczeństwo każdego dziecka. Natomiast zgodnie z § 11 ust. 2 rozporządzenia, w godzinach nocnych opiekę powinna sprawować osoba pracująca z dzieckiem.

Z pisemnego oświadczenia złożonego przez Wicedyrektora, stanowiącego **akta kontroli str. 42-43** wynika, że (...) czas pracy wychowawców Pogotowia Opiekuńczego zgodnie z *Regulaminem Pracy - art. IV § 13 pkt 3 z 10.03.2014 i Kodeksem Pracy*, organizowany jest w następujący sposób:

- praca w ruchu ciągłym (3 zmiany),
- równoważny czas pracy, tzn., że dyżur trwa do 12 godzin,
- ruchomy czas pracy, tzn., że w jednej dobie można pracować dwa razy,
- obowiązuje 40 godzinny tydzień pracy. Z grupą wychowanków zgodnie z planem pracy i uzupełnienie do 40 godzin – praca indywidualna na rzecz dziecka (...).

Dyżur nocny przeważnie od 22.00 do 8.30 rano w dni nauki szkolnej, w weekendy od 22.00 do 8.00. Poranny dyżur rozpoczynamy od 7.00 w dni nauki szkolnej ze względu na potrzebę dowiezienia dzieci młodszych do przedszkoli i szkół – jeden wychowawca jedzie z dziećmi busem z kierowcą a drugi pozostaje z dziećmi na miejscu. Popołudniowy dyżur rozpoczyna się od 13.00, 14.00 lub 15.00 w zależności od potrzeb związanych z odbieraniem dzieci i zapewnieniem im opieki w placówce. W sytuacji, gdy nie ma w planie dyżuru porannego dla wychowawcy, dyżur pełni pani pedagog (...). Opieka w Pogotowiu Opiekuńczym zapewniana jest w ruchu ciągłym, czyli 24 h na dobę.

W celu zweryfikowania powyższego kontrolujący poddali analizie grafiki pracy kadry pedagogicznej pn. *Rozkład godzin pracy wychowawców oraz Listy obecności* a także *Opis zadań wykonywanych w godzinach indywidualnych z wychowankami* wszystkich wychowawców zatrudnionych w kontrolowanej Jednostce za okres od 1 stycznia do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych stanowiące **akta kontroli str. 44-64**. Analiza wyżej wymienionej dokumentacji pozwoliła stwierdzić, że całodobowa opieka w kontrolowanej Jednostce jest zorganizowana zgodnie z zapisami § 11 ust. 1 i 2 rozporządzenia.

W Placówce prowadzono również:

- „Zeszyt przekazywania dyżurów Pogotowiu Opiekuńcze ” – w którym znajdowały się wpisy dyżurujących wychowawców (opatrzone podpisami) dotyczące przebiegu dyżuru, liczy dzieci przebywających w Placówce tego dnia czy nocy, podawane leki, itp. **/akta kontroli str. 65-73/**,
- „Zeszyt dyżurów nocnych” – w którym znajdowały się wpisy dyżurujących wychowawców (opatrzone podpisami) dotyczące godziny poczynionego obchodu i liczby dzieci przebywających w Placówce podczas danego obchodu **/akta kontroli str. 74-76/**.

Wicedyrektor kontrolowanej Jednostki zapytany o sposób zapewnienia opieki dzieciom pozostającym w Placówce w ciągu dnia np. z powodu choroby, ferii czy przerw świątecznych odpowiedział, że (...) *opieka wychowawcza w Pogotowiu Opiekuńczym jest zapewniona w ruchu ciągłym 24 godziny na dobę w systemie zmianowym. Wychowawcy pracują średnio 36 godzin na tydzień bezpośrednio z dziećmi (...) pozostałe godziny są wykorzystywane do indywidualnej pracy z podopiecznym np. wyjścia do lekarza, do Sądu, na zakupy. Nadmienię, że do godziny 15 w dniach roboczych wychowawcy mają wsparcie w osobach pani pielęgniarki, pani pedagog czy pani socjalnej. (...) W okresach wolnych od zajęć w szkolnych np. w weekendy są to pojedyncze dyżury ze względu na zmniejszoną liczbę dzieci w związku z urlopowaniami. W okresie wakacyjnym łączone są placówki Dom dla Dzieci "W Parku" oraz Pogotowie Opiekuńcze ze względu na czas urlopowy wychowawców, który w większości musi być realizowany w tym okresie (zmniejszona liczba dzieci ze względu na urlopowanie do domu rodzinnego i wyjazdów wakacyjnych). Łączenie grup dzieci nie wpływało negatywnie na poczucie bezpieczeństwa podopiecznych, ani nie powodowało przekroczenia limitu ilości 14 dzieci na jednego wychowawcę. Oba środowiska wychowawcze (...) oraz wychowawcy w nich pracujący są im dobrze znane. Wynika to z pracy nad integracją dzieci poprzez wspólne zabawy i spędzanie czasu wolnego* **/akta kontroli str. 77-79/**. Wicedyrektora poproszono o doszczegółowienie informacji związanych z „łączeniem grup dzieci” z obu Placówek. Wicedyrektor poinformował, że (...) *w sytuacjach nocowania wychowanków Pogotowia Opiekuńczego w Domu dla Dzieci „W Parku” każdorazowo odbywa się to za zgodą Zastępcy Dyrektora oraz po wysłuchaniu i wyrażeniu zgody [ustnie] przez podopiecznych (...). Nadmienię, że zawsze zachowane są standardy bezpieczeństwa i ilości dzieci przypadających na jednego wychowawcę w trakcie zajęć wychowawczych* **/akta kontroli str. 80/**.

Analiza grafików, list obecności, zeszytu dyżurów oraz dokumentu pn. *Opis zadań wykonywanych w godzinach indywidualnych z wychowankami* potwierdziła, iż pod opieką 1 wychowawcy nie pozostawało więcej niż 14 dzieci, zarówno w okresach wolnych od zajęć szkolnych, jak i w przypadkach obecności w Placówce wychowanków umieszczonych w instytucjach, o których mowa w art. 95 ust. 3a pkt 3 ustawy wriospz.

Na podstawie powyższego stwierdzono, że standardy dotyczące opieki w placówce opiekuńczo-wychowawczej w porze dziennej wynikające z zapisów § 10 ust 2 rozrządzenia, zostały zachowane.

Z § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia wynika, że opieka w godzinach nocnych sprawowana powinna być w sposób zapewniający bieżący i stały nadzór nad dziećmi, a osoby pracujące z dziećmi, sprawujące opiekę w godzinach nocnych w placówce opiekuńczo-wychowawczej, są obowiązane co najmniej trzykrotnie w ciągu nocy przeprowadzić obchód.

W celu zweryfikowania powyższego kontrolujący poddali analizie *Zeszyt dyżurów nocnych* oraz *Zeszyt przekazywania dyżurów Pogotowie Opiekuńcze*, prowadzone w kontrolowanej Jednostce. Ustalono, że w zeszycie przekazywanie dyżurów znajdowały się zapisy z przebiegu dyżurów nocnych, np. o której podano dziecku leki, w jakich godzinach mierzono temperaturę, itp. Natomiast zeszyt dyżurów nocnych zawierał wpisy dyżurujących wychowawców (opatrzone podpisami) dotyczące godziny poczynionego obchodu i liczby dzieci przebywających w Placówce podczas danego obchodu. Uwagę kontrolujących zwrócił brak pisemnego potwierdzenia obchodu podczas dyżurów nocnych 1 stycznia, 22 marca, 26 marca, 13 kwietnia, 25 kwietnia, 1 maja, 2 maja, 5 maja, 9 maja, 18 maja i 23 maja br. **/przykład akta kontroli str. 76/**. Zastępca Dyrektora zapytany o przyczyny powyższego poinformował, że: (...) *Brak wpisów wynika z niedopełnienia obowiązku wpisu do „Zeszytu dyżurów nocnych” przez wychowawców z którymi przeprowadziłem rozmowę wyjaśniającą. Wychowawcy zapewnili, że dokonali trzykrotnego obchodu pokoi dzieci każdej nocy a brak wpisu wynika z roztargnienia (...) Wychowawcy zostali upomniani i zobowiązani do uzupełnienia brakujących wpisów oraz regularnego dokonywania wpisów podczas kolejnych dyżurów nocnych /akta kontroli str. 81-82/*. W świetle powyższego kontrolujący nie byli w stanie ustalić faktycznej liczby dokonywanych przez wychowawców obchodów nocnych, o której mowa w § 12 ust. 2 rozporządzenia, w przypadkach kiedy w zeszycie przekazywania dyżurów widniał zapis np. *dyżur nocny upłynął spokojnie*. Mając jednak na uwadze bezpieczeństwo dzieci umieszczonych w Placówce precyzyjne dokumentowanie faktu i godziny dokonywania obchodów nocnych **na bieżąco** jest czynnością niezbędną. Przyczyną powyższego uchybienia jest niewłaściwa organizacja pracy oraz niedostateczny nadzór Wicedyrektora nad wykonującymi swoje zadania pracownikami. Skutkiem zaś brak możliwości weryfikacji czy dana czynności była zawsze dokonywana i o jakiej godzinie. Powyższe bardzo szczegółowo omówiono Wicedyrektorem w ramach bieżącego instruktażu.

Ustalono, że wychowankowie kontrolowanej Jednostki mogą być odwiedzani przez rodziców, krewnych czy znajomych. Jak poinformował Wicedyrektor w pisemnym oświadczeniu stanowiącym **akta kontroli str. 83**, (...) *każdy wychowanek Pogotowia Opiekuńczego ma prawo do odwiedzin osób bliskich, o ile Sąd nie postanowił o zakazie kontaktów. Wizyty odbywają się po wcześniejszym kontakcie (telefonicznym, osobistym) osób bliskich z placówką i ustaleniu czasu odwiedzin. Kontakty są odnotowywane w „Karcie odwiedzin rodziców /opiekunów w Pogotowiu Opiekuńczym”*. Ustalono także, że sposób odwiedzin wychowanków w Placówce szczegółowo opisany jest w części II Procedur **/akta kontroli str. 16/**. Kontrolującym przedstawiono *Kartę odwiedzin rodziców/opiekunów w Pogotowiu Opiekuńczym*, zawierającą dane wychowanka i osoby odwiedzającej, datę, godzinę przyścia i wyjścia, uwagi oraz podpis wychowawcy **/akta kontroli str. 84-85/**.

Stwierdzono, że leki, które podawane są wychowankom przechowywane są w gabinecie pielęgniarki oraz w zamkniętej na klucz szafce, w pokoju wychowawców. Ustalono również, że w Placówce prowadzono rejestr leków wydawanych dzieciom. Zawierał on liczbę porządkową, nazwisko dziecka, nazwę i ilość leku jaką mu poddano oraz podpis wychowawcy. Kontrolujący zweryfikowali udostępniony im rejestr leków z zeszytami dyżurów nocnych i dziennych prowadzonych przez wychowawców i ustalili, że w nich również znajdowały się wpisy o podawanych lekach zgodne z omawianym rejestrem **/akta kontroli str. 86/**.

d) Urlopowania oraz tryb postępowania w przypadku nieobecności wychowanka w Placówce.

W kwestii związanej z urlopowaniem dzieci do rodzin i bliskich im osób Wicedyrektor wskazał, że urlopowanie odbywa się zgodnie z przyjętymi w Placówce procedurami, tj: wychowanek może być urlopowany do domu rodzinnego, krewnych lub rodziny zaprzyjaźnionej. Natomiast urlopowanie jest możliwe po uzyskaniu uprzednio zgody sądu. Rodzic, krewny, osoba zaprzyjaźniona lub opiekun odbiera wychowanka z Placówki po uprzednim spisaniu w obecności wychowawcy prowadzącego oświadczenia o przejęciu na siebie odpowiedzialności za wychowanka, otoczeniu go całkowitą opieką, pokryciu kosztów związanych z przejazdem i utrzymaniem oraz odprowadzeniu osobiście w wyznaczonym terminie **/akta 87-88/**.

Kwestie związane z samowolnymi oddaleniami się wychowanków z Placówki w kontrolowanej Jednostce reguluje pkt IV *Procedur postępowania w sytuacjach trudnych i niecodziennych*, pn. *Ucieczki z Placówki* **/akta kontroli str. 17/**. W związku z faktem, iż w okresie objętym kontrolą jedna z wychowanek oddaliła się samodzielnie z Placówki, kontrolującym udostępniono dokumentację potwierdzającą zastosowanie zapisów procedury **/akta kontroli str. 89-94/**. Kontrolujący zwrócili uwagę, że podpunkcie 4, pominięto asystenta rodziny prowadzącego pracę z rodziną dziecka. Poproszony o wyjaśnienie powyższego Wicedyrektor podał, że (...) *w sytuacji ucieczki podopiecznego z placówki, wychowawca zawiadamia jednostkę policji o samowolnym oddaleniu się osoby małoletniej (zostaje wysłany faksem formularz zawiadomienia o samowolnym oddaleniu się osoby małoletniej lub nieletniej). Następnie w ciągu 24 godzin zostają powiadomieni rodzice/opiekunowie prawni, Policja sąd rodzinny oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej oraz jako organ, w którego skład wchodzi zespół asysty rodzinnej, czyli asystenci rodzinni* **/akta kontroli str. 95/**.

Zdaniem organu kontroli powiadomienie MOPS w Olsztynie nie czyni zadość przepisowi zawartemu w § 5 pkt 2 rozporządzenia. Powyższego uchybienia nie można usprawiedliwić faktem, że został powiadomiony MOPS jako Jednostka, w której skład wchodzi zespół asysty. Gdyby ustawodawca zamierzał ograniczyć powiadomienie tylko ośrodka pomocy społecznej wskazałby w przepisie, że winien zostać powiadomiony podmiot organizujący pracę z rodziną. Tymczasem wskazał na asystenta rodziny – a więc na potrzebę zawiadomienia imiennie osoby, która wspiera rodzinę wychowanka. Takie rozwiązanie miałyby służyć na przykład temu, aby asystent rodziny biologicznej (do której uciekł wychowanek) mógł choćby wyjaśnić/pomóc

zrozumieć rodzinie powody, dla których winno się zgłosić informacje o miejscu pobytu dziecka i podjęciu działań zmierzających do jego powrotu do placówki.

W toku kontroli wskazano Zastępcy Dyrektora na konieczności zachowania procedur, określonych w § 5 rozporządzenia w sytuacjach tego wymagających, uszczegółowienia dokumentacji w tym zakresie i powiadamiania imiennie asystenta współpracującego z rodziną.

4. Jakość opieki zapewnianej przez pracowników Placówki w ocenie dzieci.

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów przeprowadził 24 maja 2023r. rozmowę z 8 wychowanków, którzy byli obecni w Placówce. W czasie rozmów było obecnych 6 wychowanków poniżej 10 roku życia i 2 wychowanki, które co prawda były nastolatkami, ale przebywały w Placówce zaledwie kilka dni. Podczas rozmów podopieczni potwierdzili, że mogli liczyć na wsparcie i pomoc kadry pedagogicznej. Dzieci wskazały, że nie zdarzały się sytuacje, aby zwracając się z prośbą o pomoc do kadry Placówki, nie otrzymali jej. Nie zdarzyła się też sytuacja, żeby w Placówce nie było żadnego wychowawcy, zawsze ktoś z nimi jest i Placówka zawsze jest otwarta. Wychowankowie, z którymi przeprowadzono rozmowy stwierdzili, że wychowawcy, pedagog, psycholog, pielęgniarka i Wicedyrektor pomagali im w trudnych sytuacjach oraz w rozwiązywaniu ich problemów, że mogą liczyć na pomoc i zainteresowanie każdego pracownika. Wskazały, że czują się w Placówce bezpiecznie. Na pytanie zespołu kontrolujących o łączenie z wychowankami Domu dla Dzieci „w Parku” odpowiedziały, że nie pamiętają (młodsze dzieci) oraz, że nie uczestniczyły w takiej sytuacji (starsze dzieci). Podkreślały, że w Placówce jest przyjazna atmosfera i jest „fajnie”. Nie wnieśli zastrzeżeń co do jakości sprawowanej opieki w Placówce.

5. Uwagi i wnioski

Mając na względzie dokonane ustalenia oraz dobre opinie wychowanków Domu na temat jakości sprawowanej opieki, nie wnosi się uwag poza wyżej stwierdzonymi.

Mając na względzie fakt przebywania w Placówce dzieci poniżej 10 r. z organ kontroli widzi potrzebę kontynuowania współpracy z Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, w celu znalezienia im miejsc w rodzinach zastępczych.

6. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osoby odpowiedzialnej za jej powstanie stosownych działań, mających na celu jej wyeliminowanie oraz realizację następującego zalecenia:

- 1. Dokumentować przez wychowawców obchody nocne w sposób umożliwiający ustalenie ich liczby, godziny oraz stanu wychowanków.**
- 2. Wzmocnić nadzór Wicedyrektora nad dokumentowaniem pracy wychowawców.**
- 3. Zapisy *Procedur postępowania w sytuacjach trudnych i niecodziennych* w pkt IV ppkt 4 dostosować do brzmienia zgodnego z § 5 pkt 2 Rozporządzenia.**

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia

pokontrolnego. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477).

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Urszula Jędrychowska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej**

**Izabela Chowańska – główny specjalista
Monika Martwich – główny specjalista
Lilla Kondrusik – główny specjalista**